

Riktlinjer och regler för skolskjuts

Motala kommun

Gäller fr.o.m. 2023-10-01

Dokumentansvarig: Logistiksamordnare

Beslutsinstans: Bildningsnämnden
Datum: 2023-09-20
Revidering: 1
Informationsklassning: K1, R2, T1, S2

Diarienummer: 23/BN 0248
Paragraf:

Reviderande instans

Beslutsinstans:
Datum:

Diarienummer:
Paragraf:

Innehåll

Särskild prövning i varje enskilt fall.....	2
Allmänna kommunikationer och särskild skolskjuts	2
Avsteg från riktlinjerna.....	3
Vem är berättigad till skolskjuts?	3
Skolskjuts genom huvudregeln.....	3
Elevens bostadsadress.....	3
Avstånd.....	3
Trafikförhållanden	5
Funktionsnedsättning	5
Annan särskild omständighet.....	5
Skolskjuts enligt tilläggsregeln	6
Ansvarsförhållande	6
Elevens ansvar	6
Vårdnadshavarens ansvar	6
Skolans ansvar	7
Övrig information	7
Ändrat behov	7
Ansökan och handläggningstid	7
Överklagan av beslut	7
Bagage	8
Busskort	8
Bomkörning	8
Vid extrema förhållanden	8

Rätten till skolskjuts

Rätten till skolskjuts regleras huvudsakligen i 9 kap. §15b-15d, 10 kap. §32-33, 11 kap. §31-32 Skollagen. Skolskjuts är en kostnadsfri rättighet för de eleverna i förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola med offentlig huvudman som går i den skolenhet där kommunen har placerat dem och som uppfyller skollagens förutsättningar för att beviljas skolskjuts (huvudregeln).

Även elever som går i förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola i andra skolenheter än den enhet där kommunen skulle ha placerat dem eller som går i förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola anordnad av fristående huvudman kan ha rätt till skolskjuts om vissa ytterligare förutsättningar än de ovan angivna är uppfyllda. Utgångspunkten för dessa förutsättningar är att anordnande av skolskjuts för dessa elever kan ske utan att det medför organisatoriska och ekonomiska svårigheter för kommunen (tilläggsregeln).

Utgångspunkten för besluten är likställighetsprincipen: ”kommuner och landsting skall behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat.”

Ansökan om skolskjuts ska göras inför varje nytt läsår. Ett beslut om beviljad skolskjuts kan som längst gälla för ett läsår. Beslutet fattas med återkallelseförbehåll och kan därför ändras av säkerhetsskäl eller om beslutet baseras på vilseledande information.

Undantag: för elever i anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola ansöker vårdnadshavare vid inskrivning i anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola. Vid beviljad skolskjuts gäller beslutet tillsvidare och omprövas varje läsår genom samarbete mellan logistiksamordnare och rektor för anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola.

Utgångspunkten för bedömningen om rätt till skolskjuts är:

- Färdvägens längd
- Trafikförhållandena
- Funktionsnedsättning
- Annan särskild omständighet

I förordningen om skolskjutsning (SFS 1970:340, senast ändrad 2018: 933) anges utförligt lagen gällande trafiksäkerheten vid skolskjutsning.

De ovan återgivna förutsättningarna benämns nedan som huvudregeln respektive tilläggsregeln.

Särskild prövning i varje enskilt fall

En provning av rätten till skolskjuts ska ske individuellt i varje enskilt fall med utgångspunkt i de författningsbestämmelser som reglerar rätten till skolskjuts. Samtliga förutsättningar som kan utgöra grund för rätt till skolskjuts skall prövas och det skall i varje enskilt fall framgå att provningen haft en sådan omfattning.

Allmänna kommunikationer och särskild skolskjuts

Skolskjuts kan beviljas genom allmänna kommunikationer eller genom särskild anordnad skolskjuts. Med allmänna kommunikationer avses ordinarie linjetrafik och med särskild skolskjuts avses fordon som ej går i ordinarie linjetrafik.

Avsteg från riktlinjerna

Riktlinjerna utgör tillämpningsföreskrifter till gällande författningsbestämmelser om skolskjuts. Om riktlinjerna i något avseende strider mot författningsbestämmelser eller mot fastställd tolkning av skolskjutsbestämmelserna skall riktlinjerna inte tillämpas i dessa delar.

Om det på grund av särskilda skäl skulle framstå som orimligt att tillämpa gällande riktlinjer på så sätt som föreskrivs i ett enskilt ärende skall ärendet tas upp till behandling i nämnden och nämnden kan då i det enskilda fallet besluta om annan tillämpning av riktlinjerna.

Vem är berättigad till skolskjuts?

Elev i förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola som har Motala kommun som hemkommun har rätt till skolskjuts i enlighet med gällande författningsbestämmelser och dessa riktlinjer.

Med hemkommun avses den kommun som personen är folkbokförd i. För den som är bosatt i landet utan att vara folkbokförd här avses med hemkommun den kommun som han eller hon stadigvarande vistas i eller, om han eller hon saknar stadigvarande vistelseort, den kommun som han eller hon för tillfället uppehåller sig i. Detsamma gäller den som är kvarskriven i en kommun enligt 16 § folkbokföringslagen (1991:481).

Elever inom fritidshemsverksamhet är inte berättigade till skolskjuts till och från fritidshemmet.

Medåkning i mån av plats eller medåkning av kompis är ej tillåten.

Skolskjuts genom huvudregeln

Elevens bostadsadress

Utgångspunkten för elevens rätt till skolskjuts utgörs av elevens bostadsadress vilken som huvudregel är densamma som elevens folkbokföringsadress. I vissa fall kan utgångspunkten utgöras av en bostadsadress som inte är elevens folkbokföringsadress t. ex. vid placering i korttidsboende, familjehemsplacering.

I vissa fall vid gemensam vårdnad anses eleven ha två bostadsadresser. Dessa fall benämns nedan växelvis boende. Om förutsättningar för växelvis boende är uppfyllda ska en bedömning av elevens rätt till skolskjuts göras med utgångspunkt i elevens båda bostadsadresser.

Rätt till skolskjuts föreligger inte vid skolplacering i kommunal skola i annan kommun.

Förutsättningar för växelvis boende

- Båda bostadsadresserna är belägna inom Motala kommun.
- Eleven har sin ena bostadsadress belägen inom område för den skola som anvisats av kommunen.
- Boendet ska bygga på ett fast och varaktigt arrangemang och vara likvärdigt fördelat på de båda adresserna, till exempel varannan vecka på respektive adress.

Avstånd

Avstånd är en första utgångspunkt för bedömningen av om en elev har rätt till skolskjuts. Elever i förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola som går

i den

skolenhet där kommunen har placerat dem har rätt till skolskjuts om avståndet mellan bostaden och skolan överstiger:

- 2 km för elever i förskoleklass
- 2 km för elever i årskurs 1-3
- 3 km för elever i årskurs 4-6
- 4 km för elever i årskurs 7-9

I första hand ska allmänna kommunikationer användas. En bedömning måste dock alltid göras om elevens färdväg från hemmet till aktuell hållplats för allmänna kommunikationer inte överstiger längsta avstånd för färdvägens längd enligt ovan och om den uppfyller kraven på säkra trafikförhållanden och om eleven i övrigt har förutsättningar att på egen hand ta sig till anvisad hållplats (t. ex. funktionsnedsättning).

Vi bedömningen av skolskjuts med allmänna kommunikationer ska kontrolleras så att tidtabeller på ett acceptabelt sätt överensstämmer med elevens schemalagda skoltider. Om tidtabellen medger att allmänna kommunikationer endast kan användas i en färdriktning så ska allmänna kommunikationer användas i den färdriktningen såvida det inte finns skäl för annan bedömning för att kunna uppfylla skollagens krav på skolskjuts.

Elev med kortare avstånd till placeringskola än som beskrivs ovan kan efter ansökan om skolskjuts få tillstånd att åka med särskild skolskjuts i mån av plats. Detta gäller endast om skolbussen ändå kör förbi hemmet och där det inte innebär någon extra kostnad för kommunen. Beslutet kan upphävas om platsen i bussen behövs för annan elev.

Beräkning av avstånd görs i kommunens GIS-kartmaterial, från en punkt på vägen utanför bostaden och till gränsen för skolans område. Mätning sker enligt samma metod för alla inkomna ansökningar.

Allmänna kommunikationer

Om gångavstånd mellan bostaden och hållplatsen för linjetrafik överstiger:

- 2 km för elever i förskoleklass
- 2 km för elever i skolår 1-3
- 3 km för elever i skolår 4-6
- 4 km för elever i skolår 7-9

beviljas **särskild skolskjuts**. Detsamma gäller om eleven till följd av trafikförhållandena, funktionshinder eller annan särskild omständighet enligt skollagen är berättigad till skolskjuts för vägen mellan bostaden och hållplatsen för linjetrafik-

En bedömning ska i varje enskilt fall göras om skolskjutsen ska beviljas fram till närmaste hållplats för linjetrafik eller till skolan.

Uppsamlingsställen

I de fall samåkning kan ske från angivna uppsamlingsställen skall eleven själv ta sig till uppsamlingsstället. Om gångavstånd mellan bostad/skolan och uppsamlingsställe överstiger:

- 2 km för elever i förskoleklass
- 2 km för elever i skolår 1-3
- 3 km för elever i skolår 4-6
- 4 km för elever i skolår 7-9

beviljas **särskild skolskjuts**. En bedömning ska i varje enskilt fall göras om skolskjutsen ska beviljas fram till uppsamlingsstället eller till bostad/skolan.

Väntetider

Särskild skolskjuts beviljas om elev är berättigad till skolskjuts och om väntetiderna från skolan med den ordinarie linjetrafiken normalt överstiger:

- 20 min utan tillsyn och 60 min med tillsyn för elev i förskoleklass eller skolår 1-3
- 40 min utan tillsyn och 60 min med tillsyn för elev i skolår 4-6
- 80 min utan tillsyn och 80 min med tillsyn för elev i skolår 7-9.

Vid växelvis boende kan gränserna för väntetid enligt dessa riktlinjer komma att överskridas, om den ena adressen är utanför skolans upptagningsområde.

Skolans ramschema är utgångspunkt vid bedömningen. Väntetider som uppstår tillfälligt till exempel på grund av inställda lektioner eller liknande berättigar inte till särskild skolskjuts. Förseningar eller tillfälligt inställda turer med den ordinarie linjetrafiken berättigar inte till särskild skolskjuts.

Trafikförhållanden

Oavsett ovan nämnda avståndsregler kan skolskjuts beviljas om eleven till följd av trafikförhållandena enligt skollagen är berättigad till skolskjuts mellan bostad och skolan, mellan bostad och hållplats för linjetrafik eller mellan bostad och anvisat uppsamlingsställe. Bedömningen görs av logistiksamordnare med stöd av trafikplanerare.

Vinterskolskjuts kan beviljas under tidsbegränsning from vecka 44 under höstterminen tom vecka 12 under vårterminen under ett läsår. Bedömningen görs av logistiksamordnare med stöd av trafikplanerare.

Funktionsnedsättning

Vid varaktig funktionsnedsättning skall en bedömning göras av huruvida funktionsnedsättningen påverkar elevens möjligheter att ta sig till skolan. Det ankommer på eleven och dess vårdnadshavare att presentera relevant underlag för bedömningen. Sådant underlag kan till exempel bestå av medicinskt utlåtande från läkare *ete*.

Kommunen har även ansvaret för att tillgodose att elev med tillfällig funktionsnedsättning erbjuds tidsbestämd skolskjuts om det behövs för att eleven kostnadsfritt skall kunna ta sig till skolan och fullgöra skolplikten.

Vid helt tillfälliga funktionshinder som vid olycksfall eller liknande föreligger inte rätt till skolskjuts. Dessa fall täcks av kommunens olycksfallsförsäkring. Vårdnadshavaren ordnar själv det underlag som krävs för bedömning och tar själv de kontakter som behövs.

I prövningen av huruvida funktionsnedsättning föreligger som medför att skolskjuts skall beviljas skall handläggande tjänsteman alltid kontrollera möjligheterna att få kostnaderna för skolskjuts täckta av eventuell försäkring.

Annan särskild omständighet

Skollagen innehåller även en skyldighet för kommunen att anordna skolskjuts för elever på grund av "annan särskild omständighet". Syftet med denna punkt är att fånga upp situationer där det framstår som nödvändigt eller motiverat att bevilja skolskjuts trots att skolskjuts inte kan beviljas på grund av färdvägens längd, trafikförhållandena eller funktionsnedsättning hos elev.

Skolskjuts enligt tilläggsregeln

Elever som väljer att gå i en annan skolenhet än placeringsskola är berättigade till skolskjuts endast om de uppfyller skollagens krav på skolskjuts, till följd av färdvägens längd, trafikförhållanden, funktionsnedsättning eller annan särskild omständighet och om skolskjuts kan anordnas av kommunen utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter. Elever med eget val av skola beviljas endast kollektivtrafik.

Elever som fått beviljad skolskjuts i form av kollektivtrafik enligt denna regel och bor där kollektivtrafik ej kan utnyttjas enligt riktlinjernas avståndskrav, kan i enskilda fall få ut en kontantersättning för självskjutsning. Ersättningen motsvarar kostnaden för det läsårskort de är berättigade till, och ansöks av vårdnadshavare. Kontantersättningen utgår till ett värde av ett läsårskort/hushåll.

Utgångspunkten för bedömningen av huruvida anordnandet av skolskjuts i dessa fall kan få ekonomiska eller organisatoriska svårigheter för kommunen ska göras utifrån vilken skyldighet kommunen hade haft ifall eleven valt att gå i den skola som han eller hon placerats i. Utgångspunkten för bedömningen av ekonomiska svårigheter utgörs alltså av den kostnad kommunen skulle ha haft för skolskjuts om elev gått i den skola som kommunen skulle ha placerat eleven i.

Om skolskjutsen till den av eleven valda skolan är dyrare än vad det skulle ha varit till placeringsskolan saknas rätt till skolskjuts. Motsvarande bedömning görs med beaktande av de organisatoriska svårigheter som kan uppkomma.

Motsvarande skyldighet för kommunen att erbjuda skolskjuts gäller även för elever som går i fristående grundskola inom kommunen. Även i dessa fall görs bedömningen på sätt som beskrivits ovan.

För elever som går i fristående skolor utanför Motala kommun föreligger inte rätt till skolskjuts.

Ansvarsförhållande

Elevens ansvar

Eleven har ansvar för att följa föreskrivna regler, till exempel bältesanvändning.

Vårdnadshavarens ansvar

Vårdnadshavaren har ansvaret för eleven mellan bostaden och fram till det att eleven stigit på sin upphandlade skolskjuts eller när eleven på överenskommen tid ankommer till skolan. Vårdnadshavarna förutsätts svara för att barn förbereds och tränas på att klara sin skolväg på ett så säkert sätt som möjligt i enlighet med föräldrabalken (SFS 1949:381) 6 kap 2§. Det kan innebära att barnet måste följas till skola eller hållplats, under så lång tid som det behövs för att barnet ska klara av att gå till skolan eller hållplatsen på egen hand.

Vårdnadshavarna ansvarar för att eleven finns på uppsamlingsstället eller utanför bostaden på utsatt tid. Anges avgångstiden som ett tidsintervall ska eleven finnas på den anvisade platsen när tidsintervallet börjar.

Vid sjukdom eller annan tillfällig avbokning av särskild skolskjuts ska vårdnadshavare kontakta transportör så snart det är möjligt. Information om telefonnummer och rutiner

lämnas tillsammans med skolskjutslista för enskild elev. Se ”Bomkörning” för ytterligare information.

Vid resa med allmän kollektivtrafik ansvarar vårdnadshavare tills eleven anländer till skolan på överenskommen tid, samt då eleven har lämnat skolan för färd hem med allmän kollektivtrafik. I de fall det finns en tecknad överenskommelse om självskjutsning ansvarar vårdnadshavaren fram till dess att elevens skoldag börjar.

Skolans ansvar

När eleven anländer till skolan är det skolan som ansvarar för tillsyn samt att ordnings- och säkerhetsregler efterföljs. Detsamma gäller vid hemfärd efter skolans slut.

Övrig information

Ändrat behov

Beslut om skolskjuts fattas för ett läsår eller en termin i taget. Av beslutet skall det framgå att beslutet är tidsbegränsat. Av beslutet skall det också framgå att kommunen vid förändring av de omständigheter som legat till grund för skolskjutsbeslutet kan komma att ändra beslutet.

Den enskilde eleven och dennes vårdnadshavare skall informeras om att de omgående skall anmäla till kommunen om de förutsättningar som låg till grund för kommunens beslut att bevilja skolskjuts förändrats. Såsom t.ex. adressändring, växelvist boende etc.

Ansökan och handläggningstid

Ansökan om skolskjuts görs via E-tjänst på Motala kommuns hemsida. Ansökan inför nytt läsår ska lämnas senast den 1 april. Handläggningstid för ansökan är en månad.

Ansökan kan också ske på avsedd blankett och skickas till: Bildningsförvaltningen, 591 86 Motala.

Överklagan av beslut

Överklagan när eleven går i placeringsskolan

Beslut om skolskjuts kan överklagas hos allmän förvaltningsdomstol, så kallat förvaltningsbesvär. Överklagan ska innehålla:

- Den klagandes namn, adress och telefonnummer
- Vilket beslut som överklagas
- Varför beslutet är felaktigt och vilken ändring som önskas

Överklagan skickas senast tre veckor efter att beslutet har tillkännagivits till: Bildningsförvaltningen, 591 86 Motala.

Överklagan när eleven går i en annan skola än placeringsskola, eget val

Rätten till skolskjuts vid val av annan skola än placeringsskola kan överklagas till Förvaltningsrätten som gör en laglighetsprövning. Överklagan ska innehålla:

- Den klagandes namn, adress och telefonnummer
- Vilket beslut som överklagas
- Varför beslutet är felaktigt och vilken ändring som önskas

Överklagan skickas senast tre veckor efter att beslutet har tillkännagivits till: Förvaltningsrätten, Box 406, 581 04 Linköping

Bagage

Skrymmande packning får inte tas med, exempelvis cyklar, skidor, pulkor eller stora hockeytrunkar.

Busskort

Elever som är beviljade skolskjuts med den allmänna kollektivtrafiken får ett läsårskort. Om kortet försvinner, sker administrationen av borttappat och nytt kort på aktuell skola. Om en elev upprepade gånger tappar sitt busskort, kan skolan ta ut en avgift för att ersätta det.

Bomkörning

Om avbokning av särskild skolskjuts inte sker i tid och det blir mer än en bomkörning, går en varning ut till vårdnadshavare med påminnelse om att avboka skolskjutsen. Vid ytterligare bomkörningar tas en avgift ut på 150 kr/bomkörning av vårdnadshavare. Om särskilda skäl föreligger kan annan bedömning ske.

Vid extrema förhållanden

Vid vissa extrema förhållanden såsom oframkomligt väglag, naturkatastrofer eller andra extraordinära omständigheter kan inte kommunen garantera att skolskjuts kan utföras i enlighet med vad som beslutats. I dessa fall utgår inte ersättning till eleven och dennes vårdnadshavare.